

Dosarul nr. 3r-360/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani – V. Sîrbu

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – A. Minciuna, V. Clima, E. Palanciuc

DECIZIE

08 decembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătoriai

Maria Ghervas
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând recursul depus de către Valerii Duca,
în cauza de contencios administrativ intentată la acțiunea lui Valerii Duca,
Valentina Duca și Pavel Peșterean împotriva Inspectoratului de Stat al Muncii cu
privire la contestarea actului administrativ,

împotriva încheierii din 20 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin
care s-a respins cererea lui Valerii Duca cu privire la repunerea în termenul de
prezentare a motivării apelului și s-a declarat inadmisibil apelul depus de către
Valerii Duca, Valentina Duca și Pavel Peșterean împotriva hotărârii din 01 iulie
2021 a Judecătoriai Chișinău, sediul Rîșcani, în temeiul art. 236 alin. (2) lit. e) din
Codul administrativ, din motiv că nu a fost prezentată motivarea apelului,

constată:

La 02 septembrie 2020, Valerii Duca, Valentina Duca și Pavel Peșterean au
depus prin poștă acțiune în contencios administrativ împotriva Inspectoratului de
Stat al Muncii cu privire la contestarea actului administrativ, prin care au solicitat
obligarea examinării plângerii din 21 februarie 2020 și emiterea deciziei pe
marginea acesteia.

Prin hotărârea din 01 iulie 2021 a Judecătoriai Chișinău, sediul Rîșcani, s-a
respins ca neîntemeiată acțiunea depusă de către Valerii Duca, Valentina Duca și
Pavel Peșterean (f.d. 110).

La 05 iulie 2021, Valerii Duca, Valentina Duca și Pavel Peșterean au depus,
prin intermediul poștei, apel nemotivat împotriva hotărârii din 01 iulie 2021 a
Judecătoriai Chișinău, sediul Rîșcani (f.d. 115-116).

La 25 septembrie 2021, Valerii Duca a depus, prin intermediul oficiului
poștal, motivarea apelului împotriva hotărârii din 01 iulie 2021 a Judecătoriai
Chișinău, sediul Rîșcani, solicitând repunerea în termenul de prezentare a
motivării apelului, casarea hotărârii contestate și emiterea unei decizii noi de
admitere a acțiunii (f.d. 141-147).

Prin încheierea din 20 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea lui Valerii Duca cu privire la repunerea în termenul de prezentare a motivării apelului.

S-a declarat inadmisibil apelul depus de către Valerii Duca, Valentina Duca și Pavel Peșterean împotriva hotărârii din 01 iulie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, în temeiul art. 236 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ (f.d. 163-166).

La 04 noiembrie 2021, Valerii Duca a depus prin intermediul oficiului poștal la Curtea de Apel Chișinău recurs împotriva încheierii din 20 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, redactat în limba rusă (f.d. 172-173, 174).

În motivarea recursului a invocat că la examinarea cererii de repunere în termenul de apel, instanța de apel nu a ținut cont de faptul că la 07 august 2021 Valerii Duca a părăsit teritoriul Republicii Moldova și a revenit în țară la 22 septembrie 2021, fapt confirmat prin copia pașaportului, iar copia hotărârii motivate a primei instanțe a fost recepționată de către soția sa – Valentina Duca, care a semnat avizului de recepție a corespondenței.

În opinia recurentului, instanța de apel trebuia să țină cont de faptul că în perioada 07 august 2021 – 22 septembrie 2021 Valerii Duca a fost în imposibilitate de a depune motivarea apelului, deoarece s-a aflat peste hotarele Republicii Moldova.

Prin referința din 18 noiembrie 2021, intimatul Inspectoratul de Stat al Muncii a solicitat respingerea recursului depus de Valerii Duca ca fiind neîntemeiat și menținerea încheierii din 20 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

În corespundere cu articolul 241 alin. (1) din Codul administrativ, încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi.

Conform articolului 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată, care a emis încheierea contestată, transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

Încheierea recurată a instanței de apel datează cu 20 octombrie 2021. Conform avizului de recepție a corespondenței DS8005557496AS încheierea instanței de apel a fost notificată lui Valerii Duca la 28 octombrie 2021 (f.d. 169). Recursul motivat a fost depus la Curtea de Apel Chișinău, prin intermediul oficiului poștal, la 04 noiembrie 2021 (f.d. 172-173, 174).

Astfel, instanța de recurs consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a respectat termenele instituite de legiuitor la articolul 242 din Codul administrativ pentru demararea căii de atac în ordine de recurs.

Prin prisma articolului 191 alin. (5) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție soluționează cererile de recurs împotriva hotărârilor, deciziilor și încheierilor curților de apel.

Potrivit articolului 243 alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

Examinând recursul depus, prin prisma argumentelor invocate de recurent și a

materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept pertinente speței, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a-l respinge, cu menținerea încheierii instanței de apel, din motivele ce succed.

În conformitate cu articolul 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă decizie prin care respinge recursul.

În corespundere cu art. 21 alin. (1) din Codul administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să acționeze în conformitate cu legea și alte acte normative.

Conform art. 22 alin. (1) din Codul administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sunt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

Prin prisma art. 194 din Codul administrativ, (1) în procedura în prima instanță, în procedura de apel și în procedura de examinare a recursurilor împotriva încheierilor judecătorești se soluționează din oficiu probleme de fapt și de drept.

(2) În procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.

Cercetând starea fapt în baza materialelor și lucrărilor dosarului, Colegiul constată că prin hotărârea din 01 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a respins ca neîntemeiată acțiunea depusă de către Valerii Duca, Valentina Duca și Pavel Peșterean (f.d. 110).

La 05 iulie 2021, Valerii Duca, Valentina Duca și Pavel Peșterean au depus, prin intermediul poștei, apel nemotivat împotriva hotărârii din 01 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani (f.d. 115-116).

La 25 septembrie 2021, Valerii Duca a depus, prin intermediul oficiului poștal, motivarea apelului împotriva hotărârii din 01 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, solicitând repunerea în termenul de prezentare a motivării apelului, casarea hotărârii contestate și emiterea unei decizii noi de admitere a acțiunii (f.d. 141-147).

Prin încheierea din 20 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea lui Valerii Duca cu privire la repunerea în termenul de prezentare a motivării apelului și s-a declarat inadmisibil apelul depus de către Valerii Duca, Valentina Duca și Pavel Peșterean împotriva hotărârii din 01 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, în temeiul art. 236 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ (f.d. 163-166).

Efectuând controlul judiciar al încheierii din 20 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, instanța de recurs a constatat că aceasta a fost emisă în concordanță cu normele de drept procedural.

În conformitate cu articolul 232 din Codul administrativ, (1) apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis hotărârea contestată transmite neîntârziat apelul împreună cu dosarul judiciar, după motivarea hotărârii, instanței de apel.

(2) Motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de

la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

Potrivit articolului 236 alin. (1) din Codul administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs.

În corespundere cu art. 236 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ apelul se declară inadmisibil în special când, motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2).

Prin prisma art. 237 alin. (1) din Codul administrativ, prevederile art. 65 alin. (1)-(3) și (5) se aplică corespunzător pentru repunerea în termenul de apel și în termenul de prezentare a motivării apelului.

Articolul 65 din Codul administrativ prevede la alin. (1) că dacă o persoană, din motive independente de voința ei, nu a putut respecta un termen legal, atunci, la cerere, ea poate fi repusă în termen. Culpa unui reprezentant legal sau împuternicit se atribuie reprezentatului.

Prin prisma articolului 97 din Codul administrativ, (1) notificarea este comunicarea, dispusă de autoritatea publică, a unui înscris în forma stabilită de prezentul cod.

(2) Notificarea se face în cazurile prevăzute de lege sau prin dispoziția autorității publice.

(3) Autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare:

- a) notificare prin act de recunoaștere a recepționării;
- b) notificare prin poștă cu act de notificare;
- c) notificare prin poștă cu scrisoare recomandată.

În conformitate cu articolul 109 din Codul administrativ, (1) un înscris poate fi notificat prin poștă cu scrisoare recomandată cu aviz de recepție. (2) Pentru probarea notificării este suficient avizul de recepție.

Potrivit avizului de recepție a corespondenței DS6401010344AS copia hotărârii motivate din 01 iulie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, i-a fost notificată lui Valerii Duca în data de 24 august 2021 (f.d. 130).

Această circumstanță este confirmată și prin informația publică plasată pe pagina web a ÎS „Poșta Moldovei” la rubrica „serviciul on-line de urmărire a expedierii (Track & Trace)” [<https://posta.md/ro/tracking?id=DS6401010344AS>], conform căreia trimiterea poștală DS6401010344AS a fost livrată destinatarului „Valerii Duca”.

Conform art. 63 din Codul administrativ, calcularea termenelor în procedura administrativă se efectuează în conformitate cu prevederile art. 259-266 din Codul civil. Dacă o autoritate publică trebuie să efectueze prestații doar pentru o anumită perioadă de timp, atunci această perioadă expiră în ultima zi a ei, chiar și atunci când aceasta este o zi de sâmbătă, duminică sau o zi liberă stabilită prin lege.

La rândul său, art. 261 din Codul civil (articolul 385 în redacția actuală a Codului civil) prescrie în alin. (1) că, dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, atunci ziua survenirii evenimentului sau momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

Coroborând normele legale precitate se constată că, în speță, începutul curgerii termenului de prezentare a motivării apelului este ziua imediat următoare datei calendaristice notificării hotărârii motivate.

Astfel, având în vedere că hotărârea motivată din 01 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost notificată lui Valerii Duca la 24 august 2021, în speță, începutul curgerii termenului de prezentare a motivării apelului este ziua imediat următoare acestei date, adică 25 august 2021, iar ultima zi fiind data de 23 septembrie 2021, ora 24.00.

Însă, apelantul Valerii Duca, fiindu-i notificată motivarea hotărârii primei instanțe și în pofida obligațiilor sale procesuale, a omis depunerea motivării apelului în interiorul termenului legal de 30 de zile de la notificare, termen imperativ prevăzut de lege și a îndeplinit acest act procedural abia la 25 septembrie 2021, solicitând repunerea în termenul de prezentare a motivării apelului, motivând prin faptul că a fost în imposibilitate de a exercita în termen actul procedural, deoarece în perioada 07 august 2021 – 22 septembrie 2021 s-a aflat peste hotarele Republicii Moldova (f.d. 141-145, 147).

Instanța de recurs apreciază ca fiind neviabile argumentele invocate de către Valerii Duca întru repunerea în termenul de prezentare a motivării apelului, și anume că în perioada 07 august 2021 – 22 septembrie 2021 s-a aflat peste hotarele Republicii Moldova. Or, din încrușirile prezentate însăși de către Valerii Duca întru confirmarea acestui fapt, și anume copia pașaportului cetățeanului Republicii Moldova nr. xxx eliberat pe numele lui Valerii Duca, rezultă indubitabil că ultimul a ieșit de pe teritoriul Republicii Moldova la 07 august 2021 și s-a întors în țară în data de 08 august 2021, ulterior părăsind teritoriul Republicii Moldova la 21 septembrie 2021, întorcându-se la 22 septembrie 2021 (f.d. 146).

Aceste fapte circumscrise denotă caracterul declarativ al argumentelor lui Valerii Duca, deoarece în condițiile speței copia pașaportului cetățeanului Republicii Moldova nr. xxx eliberat pe numele lui Valerii Duca relevă o altă realitate decât cea descrisă de către recurent. Din acest considerent, instanța de recurs apreciază ca fiind eronat și lipsit de suport argumentul precum că în perioada 07 august 2021 – 22 septembrie 2021 Valerii Duca s-a aflat peste hotarele Republicii Moldova, motiv din care nu a putut exercita în termen legal actul de procedură de prezentare a motivării apelului.

Colegiul consideră că perioada de timp cuprinsă între 08 august 2021, revenirea lui Valerii Duca în Republica Moldova, și 21 septembrie 2021, părăsirea din nou a teritoriului Republicii Moldova, a constituit un termen rezonabil și suficient pentru acesta ca să întreprindă toate măsurile necesare de a depune motivarea apelului și de a dispune de acces liber la instanță.

Imperioasă speței este și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, care a apreciat că reglementarea referitoare la formalitățile și termenele ce trebuie respectate pentru exercitarea unei căi de atac, urmărește să asigure o bună administrare a justiției și, în particular, să respecte principiul securității raporturilor juridice și că cei interesați trebuie să aibă posibilitatea de a se aștepta ca aceste reguli să fie aplicate. S-a subliniat că aceste termene urmăresc mai multe scopuri importante, și anume să garanteze securitatea juridică, fixând un termen pentru acțiuni, să pună pe eventualii pârâți la adăpost de plângeri introduse foarte târziu, care ar fi, probabil, mai dificil de combătut, și să împiedice nedreptățile ce s-ar putea produce dacă tribunalele ar fi chemate să se pronunțe în legătură cu evenimente consumate cu mult timp în urmă, plecând de la elemente de probă cărora nu li s-ar mai putea acorda credit și care ar fi incomplete din cauza timpului scurs (cauza Brumărescu c. României, cauza Marckx c. Belgiei).

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat în cauza Ponomaryov c. Ucrainei că, deși, în speță nu este vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces după un interval considerabil de timp prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen după o perioadă îndelungată și pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

În lumina acestor circumstanțe, Colegiul ajunge la concluzia că instanța de apel întemeiat a respins cererea lui Valerii Duca cu privire la repunerea în termenul de prezentare a motivării apelului, iar drept consecință just a declarat inadmisibil apelul depus de către acesta. Or, Valerii Duca, fiind interesat în soarta soluționării prezentului litigiu, urma să întreprindă măsurile necesare de a proteja dreptul de acces la instanță, prin depunerea în termen a motivării apelului, care să corespundă exigențelor impuse de legiuitor, în caz contrar intervenind *uno ictu* aplicarea, cu titlu de sancțiune procedurală, declararea apelului inadmisibil în temeiul art. 232 alin. (1) coroborat cu art. 236 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ.

La aspectul dat Colegiul notează că certitudinea legală impusă regulilor procedurii de contencios administrativ, în calitate de condiție *sine qua non* a unui proces echitabil, vizează atât drepturile recurentului, cât și ale intimatului, astfel încât instanța de judecată nefiind în drept de a substitui voința legislatorului materializată în conținutul normelor de procedură, în vederea exonerării litiganților de sancțiunile procedurale din motivul înțelegerii greșite de către acesta a efectelor legale.

Conjunctura concluziilor trase de instanța de recurs și expuse supra profilează netemeinicia recursului și necesitatea respingerii acestuia, cu menținerea încheierii recurate.

Conform articolelor 193, 194, 241 și 243 alin. (1) lit. b), (2) și (3) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul depus de către Valerii Duca.

Se menține încheierea din 20 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău emisă în cauza de contencios administrativ intentată la acțiunea lui Valerii Duca, Valentina Duca și Pavel Peșterean împotriva Inspectoratului de Stat al Muncii cu privire la contestarea actului administrativ.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Nina Vascan

Victor Burduh